

Aan Bestuur MRA
Contact Remco Rienties, 06 – 20002447, r.rienties@metropoolregioamsterdam.nl
Onderwerp De arbeidsmarkt in de Metropoolregio Amsterdam
Datum 9 december 2022

Aanleiding

In de heisessie van het Bestuur van November 2022 heeft het Bestuur de ambitie uitgesproken om te helpen om de arbeidsmarkt in de MRA vlot te trekken. In deze notitie worden de twee deelonderwerpen die daarbij zijn besproken omschreven. Daarbij wordt een voorstel gedaan voor vervolgstappen.

1. Statushouders/ asielzoekers (sneller) aan het werk

Een van de acties die is besproken tijdens de heisessie is of het Bestuur niet een rol zou kunnen spelen om statushouders en asielzoekers makkelijker aan het werk te krijgen. We hebben in de MRA een ongekend hoog aantal openstaande vacatures, en er zijn statushouders en asielzoekers die nog niet aan het werk zijn. Dit concrete thema is nog geen onderdeel van de samenwerking binnen de MRA. Het is een thema op het snijvlak van economie en sociaal domein. Bovendien heeft participatie in de samenleving een positief effect op leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Er zijn naast werk ook tal van andere elementen/ vraagstukken die samenhangen met deze doelgroepen.

Statushouders hebben een verblijfsvergunning en mogen werken. Soms wonen zij in afwachting van woonruimte in een gemeente nog in een asielzoekerscentrum. Het is daarom van belang dat zij in een regio/ gemeente worden opgevangen waar zij vervolgens ook gaan wonen. Dit biedt perspectief, kansen voor snelle inburgering en als ze werk hebben gevonden, kunnen ze dat behouden. In plaats van dat ze elders opnieuw moeten integreren. Gemeenten hebben een rol in de begeleiding van statushouders naar werk, en doen ook al veel om arbeidsparticipatie te bevorderen. Voor cijfers over arbeidsparticipatie, uitkeringsgerechtigden en onderwijsdeelname verwijzen we naar de rapportage 'Vluchtelingen op de arbeidsmarkt: feiten en cijfers' van de SER.

Asielzoekers kunnen een tewerkstellingsvergunning aanvragen wanneer zij minimaal zes maanden in Nederland zijn. Daarmee mogen ze 24 weken werken. Het ministerie van Sociale

Zaken en Werkgelegenheid doet op dit moment onderzoek naar de mogelijkheden en wenselijkheid van het uitbreiden van de mogelijkheden van werk voor asielzoekers. Ondertussen begint RefugeeConnect een rechtszaak tegen de Staat. De eis luidt dat asielzoekers zonder verblijfsvergunning al eerder en langer kunnen werken dan nu kan. RefugeeConnect baseert zijn eis op een Europese Richtlijn. Volgens Pels Rijcken is het handhaven van de 24 weken eis juridisch kwetsbaar.

Naast de arbeidsmarkt zijn er tal van andere vraagstukken m.b.t. vluchtelingen, zoals spreiding en huisvesting (waar ook over gesproken wordt i.h.k.v. programma/ stuurgroep huisvesting aandachtsgroepen) die aandacht verdienen, waarvan het de vraag is hoe de relatie is met het arbeidsmarkt vraagstuk voor statushouders.

Voorstel

Als aanjager en verbinder van samenwerking op dit thema kan het Bestuur een kerngroep formeren met portefeuillehouders uit de verschillende bestuurlijke overleggen (Platform Economie en PHO Sociaal). Deze kerngroep zou opdracht kunnen geven om een concreet handelingsperspectief (wat willen/ kunnen we samen (met werkgevers) oppakken?) en lobbypunten (wet- en regelgeving, financiering) uit te werken (en daar evt. mee op pad gaan (met/ via VNG, G4, G4o) richting Rijksoverheid (en EU?). Er gebeurt echter ook al veel op dit thema, onder meer door portefeuillehouders van MRA-gemeenten. Het is dus zaak om eerst een goed beeld te krijgen van wat er al speelt, en wat daarbij de toegevoegde waarde zou kunnen zijn van de actie zoals hierboven beschreven (concreet handelingsperspectief en lobbypunten uitwerken).

- ***We stellen daarom voor om op initiatief van het Bestuur een bestuurlijke bijeenkomst te organiseren (eind januari/begin februari) met een of twee leden van het bestuur, en een vertegenwoordiging van het Platform Economie en een vertegenwoordiging het PHO Sociaal.*** Inzet van deze bijeenkomst is het bespreken van het voorstel om een concreet handelingsperspectief en een lobbyfiche op te gaan stellen. Tijdens deze bijeenkomst kan de toegevoegde waarde van deze actie inzichtelijk worden gemaakt. Daar kan vervolgens ook besproken worden of de vorming van een kerngroep handig is, wie de opdrachtgever van de vervolgacties wordt, enzovoort.
- Het Bestuur kan in ieder geval een rol spelen door eventuele kosten (voor bijvoorbeeld het opstellen van een concreet handelingsperspectief) op zich te nemen vanuit het aanjaagbudget en zal een rol spelen bij de eventuele lobbyactiviteiten die voortkomen uit het lobbyfiche.
- Het ligt voor de hand om vanuit het Bestuur de PH Menselijke Maat en de PH Lobby in te zetten voor de eerste bestuurlijke bijeenkomst.

2. Onderzoek naar de arbeidsmarkt

Het is duidelijk dat de MRA-arbeidsmarkt niet optimaal functioneert. Enerzijds de grote tekorten in vrijwel alle sectoren, anderzijds een grote groep die nog steeds langs de kant staat. En daartussen een groot aantal 'bemiddelende' organisaties, zoals UWV, Werkgeversservicepunten etc. Er zijn diverse institutionele omgevingen die langs elkaar heen bewegen. Bovendien werken zij veelal vanuit hun eigen perspectief; zo werkt het platform economie meer vanuit werkgeversperspectief, en hebben de werk, inkomen en participatie-afdelingen van de gemeenten meer een werknemersperspectief. Dat roept de vragen op als waar de belangrijkste oorzaken zitten, in hoeverre het beter kan en op welke wijze etc. Op MRA schaal ontbreken alvast het overzicht en daarmee een helder beeld waar de aangrijpingspunten voor interventies liggen. Ook het BO Economie heeft geconstateerd dat het op korte termijn beter inzichtelijk wil krijgen waar de meerwaarde van een MRA-aanpak op het dossier onderwijs & arbeidsmarkt zit ten opzichte van alle lopende initiatieven op deelregionaal niveau. Dit sluit ook goed aan op het door het MRA-bestuur geopperde (gezaghebbende) onderzoek naar het functioneren en verder verbeteren van de arbeidsmarkt in de MRA. De hoofd onderzoeksvraag van een dergelijk onderzoek zou kunnen luiden:

Hoe functioneert de arbeidsmarkt in de Metropoolregio Amsterdam, en welke stappen kunnen worden gezet om deze beter te laten functioneren?

De directeurs van de initiatiefnemende gemeenten van het PHO Sociaal hebben medio 2020 al een beleidsverkennd onderzoek arbeidsmarkt MRA laten uitvoeren (deze rapportage is meegezonden in een wetransfer link bij de stukken voor het Bestuur). Er wordt geconstateerd dat de samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus, de MRA, de arbeidsmarktregio's en de gemeenten/UWV/SW-bedrijven een ingewikkelde puzzel is. Er worden in het onderzoek vijf aanbevelingen gedaan:

1. Zorg voor een geïntegreerd beleid
2. Kies voor een afgestemde aanpak per doelgroep
3. Kies voor een afgestemde aanpak voor de kanssectoren
4. Neem het perspectief van cruciale partijen in beleidsvorming
5. Werk samen aan een geïntegreerde communicatiestrategie

Voorstel

Er is dus een wereld te winnen, maar ook sprake van een zeer complex speelveld. Het onderwerp bevindt zich op het snijvlak van beleidsdomeinen, en uiteenlopende institutionele omgevingen. De problematiek (en dus ook de onderzoeksvraag) vraagt om een integrale benadering; maar dat vraagt betrokkenheid en commitment van diverse partijen.

Het voorstel aan het Bestuur is om ook op dit onderwerp de rol van aanjager en verbinder op te pakken. Het initiëren van een vervolgonderzoek en/of aan de slag gaan met de aanbevelingen van het eerder uitgevoerde onderzoek, kan samen met een kerngroep van portefeuillehouders werk, inkomen en participatie en economie. Door als Bestuur het onderwerp/ onderzoek niet over te nemen, borgen we eigenaarschap bij de inhoudelijk verantwoordelijken. Tegelijkertijd pakt het Bestuur een belangrijke rol gericht op wat nodig is: vanuit een breder perspectief (de samenwerking op) de arbeidsmarkt verbeteren.

- ***Ook hier stellen we daarom voor om een eerste bestuurlijke bijeenkomst te organiseren, met daarin een of twee leden van het Bestuur, een afvaardiging van het Platform Economie, een afvaardiging van het PHO Sociaal en eventueel een aantal portefeuillehouders werk, inkomen of participatie voor zover die niet onderdeel uit maken van het PF Economie of het PHO Sociaal. Deze bijeenkomst kan gecombineerd worden met de bijeenkomst uit het eerste punt.*** Het doel van dit deel van bijeenkomst wordt om zicht te krijgen op de belangrijkste vervolgstappen: is het wenselijk om een vervolgonderzoek uit te laten voeren, en zo ja, wat zijn dan de belangrijkste onderzoeksvragen, en hoe kunnen de voorgestelde vervolgacties uit het eerdere onderzoek opvolging krijgen?
- Het ligt voor de hand om vanuit het Bestuur de PH Menselijke Maat en een lid dat namens het Platform Economie zitting heeft in het Bestuur in te zetten voor de eerste bestuurlijke bijeenkomst.
- Omdat de arbeidsmarkt een dossier is wat aan heel veel verschillende onderwerpen raakt van de MRA, stellen we voor om de kosten van een eventueel vervolgonderzoek te vergoeden vanuit het aanjaagbudget voor nieuwe projecten/programma's waar het Bestuur over kan besluiten. Uiteraard zal de inhoudelijke aansturing van het onderzoek (en het inbedden van de resultaten/vervolgacties) belegd worden bij het Platform Economie en het PHO Sociaal, of eventueel bij een nog te vormen gezamenlijke kerngroep.